

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06- *10113*

Chișinău

5 noiembrie 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, *în mod prioritar*, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.810 din 5 noiembrie 2020.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Finanțelor în comun cu Banca Națională a Moldovei.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 7 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (8 file);
4. Raportul de expertiză juridică (6 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege (22 file);
6. Avizele recepționate în procesul avizării (6 file);
7. Tabel comparativ (15 file).

Prim-ministru

ION CHICU

Ex.: Oleg Barcari
Tel.: 022250-385

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <i>443</i>		
"06"	<i>11</i>	20 <i>20</i>
Ora _____		

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 810

din 5 noiembrie 2020

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor

Ministrul justiției

ION CHICU

Serghei PUȘCUȚA

Fadei Nagacevschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 544), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), textul „promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței” se substituie cu textul „urmărește asigurarea stabilității și viabilității sistemului bancar”.

2. Articolul 11:

la alineatul (4), textul „conform procedurii stabilite de Legea contenciosului administrativ și conform cerințelor prezentei legi” se substituie cu textul „conform procedurii stabilite de Codul administrativ, în măsura în care aceasta nu contravine prezentei legi”;

se completează cu alineatul (5⁴) cu următorul cuprins:

„(5⁴) Repunerea în termenul de depunere a cererii prealabile la Banca Națională și în termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ cu privire la actele Băncii Naționale sau nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta poate fi solicitată în termen de 3 luni de la expirarea termenului omis. Termenul de 3 luni prevăzut în acest alineat reprezintă termen de decădere.”;

la alineatul (6), textul „instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul Banca Națională” se substituie cu textul „Curtea de Apel Chișinău”;

se completează cu alineatele (10) și (11) cu următorul cuprins:

„(10) În acțiunile în contencios administrativ cu privire la actele administrative ale Băncii Naționale, instanța de judecată, ca bază a propriei aprecieri, utilizează evaluările calitative și cantitative ale situațiilor de fapt, realizate de Banca Națională, cu excepția cazurilor în care instanța de judecată constată o eroare evidentă de natură să conducă la o soluție diametral opusă soluției prevăzute în actul contestat.

(11) La aprecierea existenței unei erori evidente conform alin.(10), instanța de judecată analizează dacă elementele de probă invocate de către Banca Națională sunt exacte din punct de vedere material, fiabile și coerente cu privire la aspectele de importanță substanțială, dacă elementele de probă conțin toate informațiile de importanță substanțială, care ar trebui să fie luate în considerare pentru a evalua

o situație complexă și dacă ele sunt de natură să susțină concluziile deduse pe baza lor.”

3. Articolul 35:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, pornirea urmăririi penale împotriva membrului organului de conducere a Băncii Naționale, reținerea, aducerea silită, arestul și percheziționarea acestuia nu pot avea loc decât la decizia Procurorului General, cu autorizarea unui complet, format din 3 judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău.

Acțiunile procesuale în privința membrului organului de conducere a Băncii Naționale, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale.”;

se completează cu alineatele (5)-(7) cu următorul cuprins:

„(5) În procedurile penale, Banca Națională pune la dispoziția persoanelor prevăzute la alin. (1), la solicitarea acestora, toate informațiile și materialele necesare pentru asigurarea dreptului lor la apărare.

(6) Repararea prejudiciului cauzat de către persoanele prevăzute la alin. (1) prin acte sau fapte îndeplinite ori prin omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții poate fi cerută doar de la Banca Națională.

(7) În cazul reparării de către Banca Națională, potrivit alin. (6), a prejudiciului cauzat de persoanele prevăzute la alin. (1), Banca Națională exercită dreptul de regres împotriva acestor persoane, proporțional gradului de vinovăție a acestora, numai în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive, prin care este constatată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane; intenționat și cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale inclusiv efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, care a cauzat prejudicii unor terți și prin care este stabilită întinderea răspunderii patrimoniale a acestor persoane.”

Art. II. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 134¹⁴ cu următorul cuprins:

„**Articolul 134¹⁴.** Neglijența în serviciu în domeniul bancar

„În domeniul bancar, prin neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, în sensul art. 329 se înțelege neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale a Moldovei sau personalul acesteia, a obligațiilor prevăzute de lege, care a condus la:

a) insolvabilitatea băncii;

- b) aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară;
- c) aplicarea instrumentelor publice de stabilizare financiară;
- d) acordarea băncii a sprijinului financiar public extraordinar”.

Art. III. – Articolul 204 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art.699), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Nu pot fi puse sub sechestru acțiunile emise de bănci care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute în prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.”

Art. IV. – Articolul 175 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) Nu pot fi puse sub sechestru, inclusiv în procesele de insolabilitate, acțiunile emise de bănci care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute în prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.

(6) Instanța de judecată nu poate dispune, inclusiv în procesele de insolabilitate, măsuri de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6), și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.”

Art. V. – Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 343-346, art. 707), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 292, după cuvintele „pot fi contestate” se introduce textul „și sunt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ”.

2. La articolul 293:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Decizia Băncii Naționale a Moldovei de-a lua o măsură sau de a exercita o competență prevăzută de prezenta lege poate fi contestată și supusă controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ în conformitate

cu prevederile art.11 și 11¹ din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.”;

la alineatul (2), propoziția a doua se exclude.

3. Articolul 294 se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:
„(4) Dispozițiile art.144¹ alin. (1)-(5) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor se aplică *mutatis mutandis* la acordarea de compensații potrivit alineatului (3).

(5) Dispozițiile art. 144² din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor se aplică *mutatis mutandis* la acordarea de compensații persoanelor, care dețineau calitatea de acționar al băncii, la data emiterii deciziei prevăzute la literele a) și b) pentru prejudiciul cauzat printr-o:

- a) decizie ilegală de a supune banca rezoluției, sau
- b) printr-o decizie ilegală, care are drept efect încetarea dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii supuse rezoluției.”

Art. VI. – Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 434-439, art. 727), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Atribuțiile și funcțiile conferite Băncii Naționale a Moldovei prin prezenta lege urmăresc interesul public de asigurare a stabilității și viabilității sistemului bancar.”

2. Articolul 88 va avea următorul cuprins:

„Articolul 88. Aprobarea societății de audit

Banca este obligată să încheie un contract cu o societate de audit aprobată de Banca Națională a Moldovei. Criteriile care urmează a fi întrunite de societatea de audit, modul de aprobare și de retragere a aprobării societății de audit sunt prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”

3. Articolul 144 alineatul (4):

la litera d), textul „în cazul în care s-a demonstrat că acestea sunt intenționate și ilegale” se substituie cu textul „în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.”

4. Se completează cu articolele 144¹ și 144² cu următorul cuprins:

„Articolul 144¹. Particularitățile răspunderii pentru prejudiciul cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi

(1) Repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi poate fi solicitată prin depunerea unei cereri în acest sens la Banca Națională a Moldovei:

a) concomitent cu cererea prealabilă, sau

b) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas definitivă hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal sau a fost soluționată cererea, sau, în cazul în care actul administrativ a fost anulat de Banca Națională a Moldovei – în termen de 30 de zile de la data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

(2) Banca Națională a Moldovei decide în privința cererii prevăzute la alin. (1) în termen de 30 de zile din data depunerii cererii la Banca Națională a Moldovei.

(3) Acțiunile privind repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi se înaintează în instanța de judecată cu condiția respectării obligatorii a procedurii prevăzute la alin. (1) și (2).

(4) Obligația de reparare a prejudiciului cauzat nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

(5) Până la proba contrară se prezumă că actele Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi urmăresc interesul public în menținerea stabilității și viabilității sistemului bancar.

(6) Mărimea prejudiciului patrimonial cauzat acționarilor băncii, față de care au devenit incidente prevederile art. 45 alin. (2) și (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (2), (3), (4) și (6), art. 52¹ prin actul ilegal al Băncii Naționale a Moldovei, emis în vederea punerii în aplicare a prevederilor acestor articole, este determinată potrivit unei evaluări independente și obiective, dispuse de către instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza cu privire la repararea prejudiciului. Evaluarea va fi efectuată de către o entitate de audit cu renume internațional, care corespunde criteriilor stabilite de reglementările Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art. 88 și alin.(7).

(7) În sensul alin.(6) și art.144² alin.(5), criteriile care trebuie să fie întrunite de o entitate de audit în scopul calificării acesteia drept o entitate de audit cu renume internațional se stabilesc prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 144². Particularitățile determinării mărimii prejudiciului material cauzat foștilor acționari ai băncii prin actele ilegale ale Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței băncii și inițierea procesului de lichidare silită a băncii

(1) Persoana care deținea calitatea de acționar al băncii la data adoptării actului ilegal al Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței și inițierea procesului de lichidare silită a băncii (în continuare – fost acționar) poate cere repararea prejudiciului cauzat prin acest act, în conformitate cu prevederile legale aplicabile, ținând cont de particularitățile prevăzute de alineatele (1)-(5) din art. 144¹, precum și de prezentul articol.

(2) Mărimea despăgubirii pentru profitul ratat se determină în cuantumul venitului pe care fostul acționar urma să îl primească efectiv, cu condiția că actul Băncii Naționale a Moldovei a constituit temeiul unic și suficient care l-a privat pe fostul acționar de posibilitatea de-al primi. Profitul ratat se compensează doar în cazul în care acesta nu a fost luat în considerare la determinarea prețului acțiunilor băncii (în continuare - prețul acțiunilor băncii).

(3) Dauna reală se determină potrivit prețului acțiunilor băncii în ziua adoptării actului Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței bancare și inițierea procesului de lichidare silită a băncii (în continuare – data determinării).

(4) Prețul acțiunilor, prevăzut la alin. (3), reprezintă prețul pe care un potențial cumpărător, care dispune de toată informația substanțială, l-ar fi plătit la data determinării, luând în considerare perspectivele băncii, ținând cont de situația financiară reală a băncii (inclusiv capitalul reglementat, lichiditatea și calitatea activelor), modelul de afaceri al băncii și structura acesteia, precum și circumstanțele de pe piață (inclusiv accesul la lichidități și costul de finanțare) și situația macroeconomică.

(5) Prețul acțiunilor se determină potrivit evaluării situației operațiunilor financiare ale băncii efectuate de o entitate de audit cu renume internațional care corespunde criteriilor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.88 și art.144¹ alin.(7). Evaluarea respectivă este dispusă de instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza cu privire la repararea prejudiciului.

(6) Prețul acțiunilor este determinat în baza unei evaluări prudente și realiste, efectuate potrivit standardelor și tehnicilor de evaluare acceptate la nivel internațional, cu luarea în considerare a particularităților funcționării băncii, inclusiv cerințele de capital reglementat, care urmează a fi respectate pentru continuarea desfășurării activității bancare.

(7) În procesul de evaluare a performanțelor financiare și economice ale băncii la data determinării se va ține cont de informațiile cunoscute la data realizării evaluării, inclusiv informațiile obținute după adoptarea de către Banca Națională a Moldovei a hotărârii privind retragerea licenței băncii și inițierea procedurii de lichidare silită a băncii. Pentru evaluarea performanțelor financiare și economice ale băncii la data determinării, entitatea de audit aplică standardele internaționale de raportare financiară -aplicabile băncilor.

(8) În cazul în care, potrivit raportului de audit, la data determinării, datoriile băncii depășesc activele acesteia, se consideră că banca nu putea opera

o bază continuă și că acțiunile respective nu prezentau nicio valoare pentru un cumpărător potențial. În cazul în care, potrivit raportului de audit, activele băncii depășesc datoriile acesteia, acest fapt nu reprezintă în mod necesar un indicator suficient al existenței prejudiciului patrimonial.

(9) În cazul în care legislația prevede aplicarea unor cerințe prudențiale mai mici, pe o perioadă restrânsă de timp, în vederea stabilizării situației băncii, corespunderea băncii acestor exigențe și neaplicarea sancțiunilor de către Banca Națională a Moldovei nu reprezintă o probă suficientă a unei valori pozitive a prețului acțiunilor.

(10) În procesul de evaluare prevăzut la alin. (5) se ține cont de următoarele ipoteze:

a) la data determinării banca trebuie să ramburseze imediat orice sprijin financiar public extraordinar care a fost recepționat de către aceasta, precum și orice lichiditate de urgență furnizată de către Banca Națională a Moldovei băncii, și situația financiară a băncii trebuie evaluată ținând cont de pierderile financiare pe care banca le-ar fi suportat ca urmare a acestei rambursări;

b) după data determinării, nicio asistență de lichiditate sau sprijin financiar public nu urmează a fi furnizată de autoritățile publice. În cazul în care a fost furnizat un astfel de sprijin, evaluarea perspectivelor băncii și a indicatorilor de performanță financiară trebuie să aibă la bază ipoteza că un astfel de suport nu a fost oferit.

(11) Orice plăți primite de fostul acționar în procesul de lichidare a băncii se deduc din calculul prejudiciului.

(12) Repararea prejudiciului se efectuează exclusiv în mijloace bănești. Repararea prejudiciului în natură nu se admite.

Art. VII. – La articolul 191 alineatul (3) din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, după textul „Consiliului Superior al Procurorilor,” se introduce textul „actelor emise de Banca Națională a Moldovei,”.

Art. VIII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 10 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Sechestrele aplicate asupra acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6), și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și măsurile de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acestor acțiuni încetează de drept din data intrării în vigoare a prezentei legi.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Autorul proiectului este Banca Națională a Moldovei, iar în temeiul pct.40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, proiectul a fost promovat de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative (în continuare – proiect) prevede operarea modificărilor la <i>Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003, Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003, Legea nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor</i> , în vederea conturării regimului aplicabil controlului judecătoresc al actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precizării unor aspecte care vizează actele Băncii Naționale a Moldovei emise în procesul de evaluare a acționariatului bancar, detalierea particularităților unor remedii aflate la dispoziția persoanelor prejudiciate prin activitatea administrativă a Băncii Naționale, clarificarea prevederilor cu privire la garanțiile aplicabile Băncii Naționale și personalului acesteia, avînd drept finalitate garantarea unui just echilibru între necesitatea asigurării exercitării plenipotențiare de către Banca Națională a competențelor deosebit de complexe, pe de o parte, și drepturile și interesele legitime ale persoanelor vizate de activitatea administrativă a Băncii Naționale, pe de altă parte. Proiectul de lege derivă din condițiile prealabile ale noului program de asistență al Fondului Monetar Internațional pentru Republica Moldova.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul de lege nu are scopul de a transpune prevederile legislației UE.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Prin proiectul de lege este propusă completarea art.11 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei – “Actele Băncii Naționale” – cu prevederi, potrivit cărora “În acțiunile în contencios administrativ cu privire la actele administrative ale Băncii Naționale a Moldovei, instanța de judecată, ca bază a propriei aprecieri, utilizează evaluările calitative și cantitative ale situațiilor de fapt, realizate de Banca Națională a Moldovei, cu excepția cazurilor în care instanța de judecată constată o eroare evidentă de natură să conducă la o soluție diametral opusă soluției prevăzute în actul contestat.”(alineatul (10)).
La fel, modificările propuse la alin. (11) din art. 11 al Legii prenotate stabilesc aspectele care sunt evaluate de instanța de judecată la aprecierea existenței unei erori evidente, și anume “dacă elementele de probă invocate de către Banca Națională sunt exacte din punct de vedere material, fiabile și coerente cu privire la aspectele de importanță substanțială, dacă elementele de probă conțin toate informațiile de importanță substanțială, care ar trebui să fie luate în considerare pentru a evalua o situație complexă și dacă ele sunt de natură să susțină concluziile deduse pe baza lor, stabilind, astfel, standardele aplicabile controlului judecătoresc limitat al actelor administrative ale Băncii Naționale a Moldovei”.
În acest sens, consemnăm că legiuitorul a atribuit Băncii Naționale competențe complexe, care reclamă, în anumite situații, condiții și domenii, realizarea unor evaluări și analize complexe, aplicarea raționamentelor și a judecăților de valoare unor fenomene caracterizate printr-un înalt nivel de sofisticare și modelate de evoluții zilnice, în considerarea expertizei de specialitate și

competențelor tehnice deținute de autoritatea administrativă – factori, care sunt reținuți și în conturarea regimului juridic aplicabil controlului judecătoresc al activității administrative a Băncii Naționale. Cadrul legal în vigoare stabilește, cu valoare de principiu, că *“Banca Națională a Moldovei este singura autoritate în măsură să se pronunțe asupra considerentelor de oportunitate, a evaluărilor și analizelor calitative care stau la baza emiterii actelor sale privind aplicarea sancțiunilor, măsurilor sancționatoare și a altor măsuri.”* (art. 144 alin. (3) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor), iar în domeniul rezoluției bancare, “Instanțele, ca bază a propriei aprecieri, utilizează evaluările economice complexe ale situațiilor de fapt, realizate de Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție. În această ordine de idei, completările operate la art.10 alin.(11) din Legea nr. 548/1995 au și rolul de a preciza aplicarea normelor existente referite *supra*.

Precizăm, că, în ceea ce privește cadrul european, prevederi în același spirit se regăsesc în Directiva 2014/59/UE de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții. Directiva recunoaște, că unele măsuri pot necesita evaluări economice complexe și o marjă largă de apreciere, iar autoritățile administrative sunt special înzestrate cu capacitatea de expertiză necesară pentru a realiza aceste evaluări și pentru a stabili utilizarea adecvată a marjei de apreciere. Prin urmare, este important să se asigure că evaluările economice complexe efectuate de autoritățile naționale de rezoluție în acest context sunt utilizate ca bază de către instanțele naționale cu ocazia examinării măsurilor de gestionare a crizelor în cauză. Cu toate acestea, natura complexă a acestor evaluări nu ar trebui să împiedice instanțele naționale să analizeze dacă elementele de probă invocate de către autoritatea de rezoluție sunt exacte din punct de vedere material, fiabile și coerente, dacă elementele de probă conțin toate informațiile relevante care ar trebui să fie luate în considerare pentru a evalua o situație complexă și dacă ele sunt de natură să susțină concluziile deduse pe baza lor (a se vedea considerentul 89 și articolul 85 alin. (3) din Directiva citată).

Domaniul rezoluției bancare nu este unul singular, în acest sens - în anumite domenii care reclamă cunoștințe speciale, și analize de o complexitate sporită, marja largă de apreciere de care dispune autoritatea administrativă și un nivel înalt al deferenței instanței de judecată față de evaluările complexe și tehnice realizate de către aceasta este recunoscută și printr-o jurisprudență constantă a Curții Europene de Justiție. Cu titlu de exemplu, sunt relevante cazurile care vizează dreptul concurențial și măsurile adoptate de Comisia Europeană în acest domeniu (a se vedea, spre exemplu, Cazul C-12/03 *Comisia v. Tetra Laval* [2005], Cazurile C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P și C-519/06 P *GlaxoSmithKline Services et.al v Comisia et.al.* [2009]). Tot cu titlu de exemplu, pot fi menționate și domeniile politicii agricole comune, medico-farmacologice, antidumping, în care, la fel, controlul instanței de judecată asupra unor categorii de evaluări este limitat, având în vedere natura complexă științifică, tehnică sau economică a acestora din urmă, care presupune judecăți de valoare sau aprecieri ale expertului. Asemenea categorii de evaluări sunt, de regulă, scrutate din perspectiva existenței unei erori evidente de evaluare (*manifest error of appraisal*).

În acest sens, jurisprudența și doctrina pertinentă reliefează, că eroarea evidentă (*manifest error*) reprezintă o eroare evidentă și incontestabilă, care afectează esența actului, iar caracterul manifest al erorii este analizat din două perspective - atât caracterul evident, ușor identificabil al omisiunilor, cât și gravitatea acestora, care afectează în substanță evaluările respective. Proiectul de lege reține aceleași principii/reguli aplicabile unei erori manifeste. Important de menționat că lipsa unei erori evidente nu presupune că instanța de judecată, ca urmare a evaluării elementelor de probă, urmează să ajungă la aceeași concluzie ca și autoritatea emitentă a actului, ci presupune un test obiectiv - dacă, în principiu, elementele de probă sunt capabile să sprijine o concluzie de natura celei care este reflectată în actul respectiv. Ca efect, evaluările complexe și soluțiile desprinse din acestea trec testul erorii evidente și rezistă în fața instanțelor, chiar și în cazurile în

care aceleași elemente de probă ar fi putut conduce la o soluție diferită, la aplicarea altor metode de evaluare sau apreciere.

Potrivit propunerilor proiectului, elementele prevăzute la alin.(11) din art.11 al Legii nr.548/1995, care urmează a fi luate în considerație la aprecierea erorii evidente, urmează, în mod obligatoriu, a fi evaluate adițional și din perspectiva corespunderii acestora calificativului din alin. (10) al aceluiași articol – *“de natură să conducă la o soluție diametral opusă soluției prevăzute în actul contestat”*. În acest sens, consemnăm, spre exemplu, că doar greșelile de formă și de procedură semnificative, de natură să conducă la o soluție opusă celei prevăzute în actul administrativ, pot constitui temei de anulare a actului administrativ.

Proiectul conține și unele prevederi cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii prealabile la Banca Națională și în termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ cu privire la actele Băncii Naționale sau nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta, precum și stabilește competența jurisdicțională pentru acțiunea în contencios administrativ cu privire la aceste acțiuni (modificările propuse la art. 11 din Legea nr. 548/1995).

Astfel, potrivit prevederilor propuse în alin. (5⁴) din art. 11 al Legii nr. 548/1995, repunerea în termenul omis de depunere a cererii prealabile la Banca Națională și în termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ cu privire la actele Băncii Naționale sau nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta poate fi solicitată doar în interiorul termenului de 3 luni de la expirarea acestui termen omis. Termenul de 3 luni reprezintă termen de decădere. Această prevedere oferă mai multă previzibilitate și certitudine cu privire la efectele actelor emise în domeniile de competență a BNM.

Proiectul de lege prevede restabilirea competenței Curții de Apel Chișinău ca instanță de fond de contencios administrativ, în cazurile care vizează activitatea administrativă a Băncii Naționale. Propunerea este justificată de necesitatea asigurării celerității judecării acțiunilor de contencios administrativ privind actele Băncii Naționale sau privind nesoluționarea de către aceasta în termen legal a unei cereri, precum și de complexitatea subiectelor din domeniile de competență ale BNM, care reclamă cunoștințe specializate și o abordare multifacetată în procesul de examinare a acestor cazuri. În aceeași ordine de idei, exemplificăm Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României (a se vedea art.57 alin.(3) și (4)), care prevede că hotărârile Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României se contestă la Curtea de Apel București.

În același timp, modificările operate la alin.(4) din art.11 al Legii nr.548/1995 prevăd că actele Băncii Naționale sînt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform procedurii stabilite de Codul administrativ, în măsura în care aceasta nu contravine prevederilor Legii nr.548/1995, conferind, astfel, mai multă precizie și previzibilitate cu privire la aplicarea dispozițiilor din ambele acte. Astfel, spre exemplu, cu referire la suspendarea de către instanță a executării actelor Băncii Naționale, avînd în vedere dispozițiile art.214 alin.(8) din Codul administrativ, nu vor putea fi suspendate ”actele Băncii Naționale a Moldovei ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv de măsurile de salvagardare, actele Băncii Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncilor referitoare la retragerea licenței entităților supravegheate de Banca Națională, cu privire la inițierea procedurii de lichidare silită a băncilor, actele Băncii Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de Banca Națională, de administratorul special sau de lichidator în cursul administrării speciale sau lichidării silită a băncii.

Proiectul de lege mai prevede completarea art.5 din Legea 202/2017 privind activitatea băncilor cu un alineat nou - (6) – potrivit căruia, “(6) Atribuțiile și funcțiile conferite Băncii Naționale prin prezenta lege urmăresc interesul public de asigurare a stabilității și viabilității sistemului bancar.”.

Cu referire la propunerea prevăzută în alin. (6), consemnăm că această prevedere consacră obiectivele supravegherii bancare, explicitînd că aceasta urmărește interesul public de asigurare a stabilității și viabilității sistemului bancar. Astfel, atribuțiile de supraveghere bancară nu pot fi interpretate în sensul conferirii unor obligații ale supraveghetorului față de persoane particulare; în plus, la evaluarea/examinarea măsurilor și competențelor exercitate de autoritatea de supraveghere, urmează a se ține cont de obiectivul final urmărit prin acestea – protecția interesului public – care primează asupra oricăror eventuale interese particulare potențial afectate.

O prevedere similară, în ceea ce privește interesul public urmărit de autoritatea de supraveghere bancară, se regăsește, spre exemplu, în Secțiunea 4 (4) din Legea federală cu privire la constituirea autorității de supraveghere financiară (BaFin) din Germania. Potrivit literaturii de specialitate și comentariilor pe marginea acestei norme¹, Secțiunea 4 (4) din Legea germană urmărește în mod direct limitarea răspunderii autorității de supraveghere și este fundamentată pe așa - numita teorie *Schutznormtheorie*, potrivit căreia, răspunderea autorității publice nu intervine în cazul în care reclamantul nu se înscrie în rîndul persoanelor, pe care norma legală (pretinsă a fi încălcată) urmează a-i proteja în mod specific și explicit, și nici în cazul în care norma legală respectivă este destinată a proteja interesele publicului larg, și nu cele ale unei persoane particulare.

Proiectul de lege prevede, de asemenea, unele clarificări în ceea ce privește particularitățile reparării prejudiciului cauzat prin actele administrative ilegale sau prin nesoluționarea în termenul legal al unei cereri de către Banca Națională. Aceste aspecte sunt detaliate din cîteva perspective. Pe de o parte, proiectul precizează aspectele procedurale de înaintare a acțiunii privind repararea prejudiciului, modul de evaluare a mărimii prejudiciului (în special în privința acționarilor față de care au devenit incidente prevederile articolelor 45, 46, 52 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor), atît în cazul prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea Legii nr.202/2017 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea Legii nr.202/2017 (a se vedea art.144¹ cu care se completează Legea nr.202/2017), cît și, în special, în cazul determinării mărimii prejudiciului cauzat foștilor acționari ai băncii prin actul ilegal ale Băncii Naționale privind retragerea licenței băncii, inițierea procesului de lichidare silită a băncii, sau supunerea unei bănci rezoluției bancare (a se vedea art.144¹ cu care se completează Legea nr.202/2017, modificările operate la Legea nr.232/2016). Este de remarcat că, în cel din urmă caz, *despăgubirea reală* se va determina potrivit prețului acțiunilor băncii în ziua adoptării actului Băncii Naționale privind retragerea licenței bancare și inițierea procesului de lichidare silită a băncii, preț care va fi stabilit în baza unei evaluări a situației financiare a băncii dispuse de instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza cu privire la repararea prejudiciului și efectuate de o societate de audit cu renume internațional, care urmează să corespundă anumitor criterii și va fi identificată de către instanța de judecată. Proiectul detaliază unele aspecte care urmează a fi luate în considerație la efectuarea evaluării, inclusiv în vederea evitării unor situații, în care foștii acționari bancari ar putea beneficia, fără justă cauză, de pe urma banilor publici (a se vedea spre exemplu, alin.(10) din art. 144² din Legea 202/2017).

Important, prin derogare de la cadrul legal general aplicabil, proiectul prevede că repararea prejudiciului cauzat de către persoanele prevăzute la art. 35 alin. (1) din Legea nr. 548/1995, prin acte sau fapte îndeplinite ori prin omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, poate fi cerută doar de la Banca Națională a Moldovei.

Dintr-o altă perspectivă, normele propuse precizează condițiile exercitării dreptului de regres de către Banca Națională - proporțional gradului de vinovăție a persoanei responsabile, numai în temeiul unei hotărîri de judecată definitive, prin care este constatată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către persoanele vizate, intenționat și cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți,

¹ A se vedea, spre exemplu, Raffaele d'Ambrosio, *The ECB and NCA Liability within the Single Supervisory Mechanism*, 2015 (începînd cu pag. 25)

și prin care este stabilită întinderea răspunderii patrimoniale a acestor persoane (a se vedea modificările operate la art.35 din Legea nr.548/1995).

Unele modificări suplimentare la art.35 din Legea nr.548/1995 vin să fortifice anumite aspecte privitoare la imunitatea funcțională de care dispun membrii organelor de conducere ai Băncii Naționale a Moldovei în exercitarea atribuțiilor, ca parte a principiului independenței inerent activității acestora. Importanța asigurării independenței băncii centrale este de netăgăduit, și a fost statuată, cu titlu de principiu într-un șir de acte și standarde aplicabile la nivel internațional (Principiile-cheie ale Comitetului Basel pentru o supraveghere bancară eficientă, Atributele - cheie ale regimurilor eficiente de rezoluție ale Comitetului pentru Stabilitate Financiară, rapoartele de convergență și opiniile Băncii Centrale Europene).

Protejarea independenței băncii centrale prin conturarea cu precizie a cazurilor și condițiilor de răspundere a membrilor organelor decizionale, pentru neadmiterea unor influențe/presiuni externe care pot compromite buna exercitare a atribuțiilor statutare reprezintă o practică recunoscută la nivel internațional (a se vedea, spre exemplu, "IMF Working Paper "Legal Protection: Liability and Immunity Arrangements of Central Banks and Financial Supervisors" August 2018", în special pag.10, 18, 22 - <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/WP/2018/wp18176.ashx>).

Totodată, este de remarcat că protecția legală necesită a fi adecvată, specifică funcției, oferind astfel un just echilibru între consolidarea independenței băncii centrale și asigurarea răspunderii acesteia. În acest context, în ipoteza prevăzută în proiectul de lege, pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, pornirea urmăririi penale împotriva membrului organului de conducere a Băncii Naționale, reținerea, aducerea silită, arestul și percheziționarea acestuia vor putea avea loc doar la decizia Procurorului General, cu acordul unui complet din 3 judecători de la Curtea de Apel Chișinău.

În scopul corelării cadrului normativ cu modificările operate prin proiect și evitării eventualelor probleme de interpretare și aplicare, unele precizări adiționale au fost introduse în Legea nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor (art.VII din proiect), atât în privința controlului legalității actelor Băncii Naționale, cât și acordării de compensații în legătură cu o decizie sau măsură prejudiciabilă a Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, sens în care vor fi aplicabile dispozițiile relevante ale Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și, corespunzător, ale Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

Prin art.IV din proiect sunt aduse unele modificări la **Codul Penal al Republicii Moldova** - completarea cu articolul 134¹⁴, care precizează întinderea și semnificația componentei de "neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu" în sensul articolului 329, în domeniul bancar, prin care se va înțelege neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale sau personalul acesteia, a obligațiilor prevăzute de lege care a condus la: a) insolvabilitatea băncii; b) aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară; c) aplicarea instrumentelor publice de stabilizare financiară; d) acordarea băncii a sprijinului financiar public extraordinar."

Astfel, în cazul faptelor săvârșite în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale sau personalul acesteia - subiecți speciali ai normei respective, atragerea la răspundere penală este condiționată de survenirea consecințelor faptei prejudiciabile, de o natură specifică, și anume provocarea, după caz, a insolvabilității băncii; aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară sau instrumentelor publice de stabilizare financiară; acordarea băncii a sprijinului financiar public extraordinar.

Incriminarea componentei de "neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu" doar în cazul survenirii unor asemenea consecințe majore se datorează naturii specifice a reglementării, licențierii și supravegherii în domeniul bancar, caracterizate prin scopul specific

- protejarea intereselor deponenților și asigurarea stabilității și viabilității întregului sistem bancar (a se vedea art.99 alin.(1) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor), urmărit încă din momentul acordării licenței bancare (a se vedea art.8 alin.(4) din Legea nr.202/2017).

În domeniul supravegherii bancare, care presupune, pe de o parte, realizarea unor evaluări calitative complexe, susceptibile de multiple interpretări de către persoanele care nu dispun de competențe speciale în acest domeniu, și, pe de altă parte, atribuții ample ale autorității de supraveghere, aplicarea textului actual al infracțiunii prevăzute la art. 329 alin.(1) din Codul Penal ar putea fi nejustificată, distorsionând în final atât obiectivele normei penale, cât și cele ale supravegherii bancare.

Astfel, incriminarea neglijenței în serviciu în forma specială prevăzută de proiect, va asigura previzibilitatea legii penale și incriminarea unei conduite doar ca ultim resort.

Precizăm că, în cazul infracțiunii respective, prin sintagma *"prevăzute de lege"* se au în vedere obligațiile prevăzute de actele normative cu putere de lege, fapt care derivă din principiul legalității incriminării (*"nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege"*), în virtutea căruia numai legiuitorul este abilitat cu dreptul de-a stabili conduita pe care destinatarul legii este obligat să o respecte.

Această abordare este în linie cu interpretările oferite de Curtea Constituțională a României (a se vedea pct.37, 38, 39 din *Decizia Curții Constituționale a României nr.518 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 298 din Codul penal*), care constată că *"în cazul în care neîndeplinirea ori defectuoșitatea îndeplinirii unui act nu s-ar raporta la atribuții de serviciu prevăzute într-un act normativ cu putere de lege, s-ar ajunge la situația ca, în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, elementul material al acesteia să fie configurat atât de legiuitor, Parlament sau Guvern, cât și de alte organe, inclusiv persoane juridice de drept privat, în cazul fișei postului, ceea ce nu este de acceptat în sistemul juridic de drept penal."*

În același context, este importantă și Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.33/2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu) (sesizările nr.80g/2017 și nr.129g/2017), prin care s-a recunoscut constituțional textul *"a situației de serviciu"* din alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002, în măsura în care se referă la atribuțiile de serviciu acordate prin lege. Astfel, în constatările sale, Curtea a relevat că *"pentru asigurarea principiului legalității incriminării textul "a situației de serviciu" din alin.(1) al art.327 din Codul penal urmează a fi interpretat prin raportare la atribuțiile de serviciu reglementate expres prin lege."* (pct.103), precizându-se că, în acest context, *"conceptul de lege poate fi înțeles doar ca act adoptat de Parlament în temeiul art.72 din Constituție"* (pct.94) și că *"nu orice încălcare a prevederilor unei legi poate atrage răspundere penală pentru abuz de putere sau abuz de serviciu"* (pct.104), fiind *"de competența organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată să aprecieze dacă încălcarea atribuțiilor (drepturi și obligații) deduse din prevederile unei legi corespunde unei asemenea severități, încât aplicarea prevederilor art.327 alin.(1) din Codul penal să intervină în calitate de ultim resort."* (pct.105).

Prin completarea operată la **Codul de procedură penală al Republicii Moldova** se instituie interdicția de a pune sub sechestru acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6), și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, interdicție care nu se va extinde însă și asupra mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni. Aceeași regulă a fost transpusă și în Codul de procedură civilă al Republicii Moldova (art.VI din proiectul de lege), în contextul măsurilor de asigurare a acțiunii – art.175. Această interdicție este aplicabilă și în cadrul proceselor de insolvență. În acest sens, precizăm că aceste prevederi au drept obiectiv asigurarea desfășurării neîntrerupte a procesului de înstrăinare a acțiunilor de către acționarii

vizați de normele articolelor 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) din Legea 202/2017, pe de o parte, și de către bancă, în cazul în care acțiunile respective au fost anulate și au fost emise noi acțiuni expuse spre vânzare de către bancă potrivit art. 52¹ din aceeași lege, pe de altă parte. După înstrăinarea în condițiile legii a acțiunilor de către acționarii vizați de articolele 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) din Legea 202/2017 sau de către bancă, în condițiile art. 52¹, interdicțiile operate prin articolele V și VI din proiectul de lege nu vor mai fi aplicabile acțiunilor deținute de noii proprietari.

Prevederile corespunzătoare sunt justificate prin interesul public pregnant în asigurarea derulării neîntrerupte și fără întârziere a procedurilor de înstrăinare a acțiunilor bancare deținute de acționarii care încalcă legea (și a acțiunilor nou-emise potrivit prevederilor art. 52¹ din Legea 202/2017). Structura solidă și robustă de acționariat bancar reprezintă o condiție esențială pentru derularea activității unei bănci. Procedurile de înstrăinare extinse pe o perioadă nedeterminată de timp pot periclita stabilitatea și viabilitatea băncii respective și pot prejudicia, într-un final, stabilitatea și credibilitatea sectorului bancar, în ansamblu. În acest sens, este important a fi precizat, că procedurile de înstrăinare a acțiunilor bancare deținute de acționari care încalcă legea, precum și a acțiunilor nou-emise ca urmare a eșuării procesului de înstrăinare benevolă (referite în art.45- 53 din Legea 202/2017) au și fost concepute, *ab initio*, drept niște proceduri speciale, derogatorii de la cadrul comun, care urmează a se desfășura cu celeritate, fără imixtiuni externe și în strictă corelare cu dispozițiile legii bancare (dispozițiile altor legi urmînd a fi aplicate în măsura în care nu prejudiciază desfășurarea acestor proceduri), pentru a asigura în termen optim o structură de proprietate bancară care corespunde criteriilor de potrivire și adecvare (*fit and proper*).

Propunerea de completare a art.175 din Codul de procedură civilă cu alin.(6) nu vine să limiteze în mod absolut discreția instanței de judecată în aplicarea măsurilor de asigurare or, pe lîngă punerea sechestrului, legislația procesual civilă prevede un șir de alte măsuri de asigurare (art.175 alin.(1) CPC), lista acestora nefiind exhaustivă (art.175 alin.(2) CPC – ”Judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea și a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. [...]”). Important, însă, aceste măsuri nu pot avea ca obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acestor acțiuni, avînd în vedere necesitatea derulării neîmpiedicate a acestui proces.

Mai mult, asigurarea acțiunii sub forma dispunerii sechestrului rămîne în continuare posibilă, fiind însă aplicabilă doar asupra mijloacelor bănești rezultante din înstrăinarea acțiunilor bancare vizate.

În aceeași ordine de idei, exemplificăm și dispozițiile art.204 alin.(4¹) din Codul de procedură penală, care prevede, în cazul imposibilității sechestrării anumitor categorii de bunuri, alternativa luării de măsuri asiguratorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.

Toate dispozițiile prevăzute în proiect vor fi aplicabile și situațiilor în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii, inclusiv în procesele și procedurile intentate pînă la data intrării în vigoare a acesteia. Proiectul prevede expres, că sechestrele aplicate asupra acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6), și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și măsurile de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acestor acțiuni vor înceta de drept din data intrării în vigoare a legii - la expirarea a 10 zile din data publicării acesteia. Momentul intrării în vigoare a legii a fost stabilit, avînd în vedere, pe de o parte, necesitatea de asigurare a implementării operative a prevederilor acesteia, inclusiv în ceea ce privește deblocarea proceselor de înstrăinare a acțiunilor bancare în temeiul prevederilor corespunzătoare a Legii nr. 202/2018, și , pe de altă parte, ținînd cont de importanța acordării unui termen partilor interesate pentru a demara acțiunile necesare în vederea punerii în aplicare a prevederilor acestei legi, în special în ceea ce privește aplicarea unor noi masuri de asigurare a acțiunii, dacă sunt necesare, în conformitate cu prevederile legii.

5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli din contul bugetului de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de lege nu implică modificarea, elaborarea sau abrogarea unor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Potrivit art.32 alin.(1)-(3) și art.34 alin.(1) din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege a fost remis spre avizare instituțiilor de resort și supus consultărilor publice.
8. Constatările expertizei anticorupție
Potrivit art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de lege nu va fi supus expertizei de compatibilitate, deoarece acesta nu are scopul de a transpune prevederile legislației UE.
10. Constatările expertizei juridice
Concluziile expertizei juridice sunt incluse în sinteză.

Viceprim-ministru,
Ministru al finanțelor

Serghei PUȘCUȚA